

UNITAT DIDÀCTICA 2

8t6.1
**La cuina
amaziga**

1 PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

Curs	Trimestre	Núm. UD	Professor/a	Durada
		2		5
Activitats	Continguts	Criteris d'avaluació		
Lectura d'introducció i vocabulari del tema	La cuina amaziga. Activitats d'identificació Els àpats del dia Activitat de cerca al diccionari	Conèixer i identificar la cuina amaziga, a partir del text introductori.		
Expressió oral	Salutacions de cortesia: expressions; <i>"què hi ha?"</i> Activitat de pràctica del diàleg	Utilitzar oralment les formes interacció i expressió d'estat d'ànim.		
Morfologia nominal	Flexió singular - plural i masculí i femení. Activitat de pràctica	Conèixer i flexionar el singular-plural i femení-masculí.		
Gramàtica	Conjugació de verbs en acompanyament: ser, anar, agradar i menjar. La negació dels verbs. Activitat de pràctica del verb agradar	Identificar les lletres del tfinagh i diferenciar-les de les lletres d'altres alfabetos de manera correcta i proporcional al que s'ha estudiat. Comprèn paraules i frases senzilles.		
Aproximació a l'entorn i comprensió auditiva	Personatge referent	Presentar un personatge i/o activitat de referència en la matèria de la unitat: les dones amazigues com a referents de l'art culinari amazic.		
Autoavaluació				

UNITAT 2. 36.1

Prenem un té?

Activitat d'identificació. Què et diu aquesta imatge? Què estan fent les persones que hi apareixen?

La cuina amaziga

La cuina amaziga és diversa i molt tradicional, basada en aliments nascuts a la terra i de caire mediterrani, és a dir, fruites, verdures i cereals. A més, tots els pobles que han format part de la construcció de la identitat amaziga han deixat la seva empremta en la cuina més típica, des dels fenicis, els romans, els àrabs, jueus i fins i tot els europeus. Tanmateix, tenint en compte la relació dels amazics amb l'Islam, de forma general, en la dieta i els costums amazics, no es consumeix alcohol ni es menja porc.

A la base de la cuina amaziga tenen una importància destacada els cereals, com el blat, però també l'ordi, el mill, sègol i el sorgo. A més dels cereals, les hortalisses i llegums també són molt preuades i utilitzades en la cuina.

Per tal que els plats siguin tan saborosos, els amazics fan servir moltes espècies i plantes aromàtiques, com per exemple el coriandre, la canyella o el pebre negre i vermell, així com el julivert.

Un dels plats més coneguts és el *sksu* (cuscús en català), el qual té com a aliment principal la sèmola de blat, i va acompanyat de verdures i carn guisada. El cuscús se serveix en un plat gran, el qual es menja en comunitat, normalment amb cullera o de la forma més tradicional, amb les mans.

Imatge lliure extreta de la pagina web dreamstime.com

La beguda que acompanya les reunions i molts moments de la vida dels amazics és el te, es tracta d'un te verd acompanyat de sucre i al qual se li pot afegir menta o altres herbes aromàtiques com l'absenta (*šiba*), segons la temporada de l'any. El te és imprescindible que es prepari a la tetera.

Activitat d'identificació. Què i com cuinen les/els amazics?

- Quin plat creieu que és típic amazic?

ⵍⵎⴰⵏⴰⵏⴰ - EMPANADA

ⵏⵔⵓⵎ - AGHRUM

ⵉⵔⵔⵓ - CUSCÚS

ⵉⵔⵔⵓⵍⵉ - PASTELA

ⵉⵔⵔⵓⵍⵉ - PA FARCIT

ⵏⵔⵔⵓⵍⵉ - ARRÒS

ⵏⵔⵔⵓⵍⵉ - GOFI CANARI

Identifiquen algun dels estris que apareixen a la imatge?

Tagín

፳፻.፲፯፻

Tazlaft

ተ.ጼ.፲.፲፭

ተ.ዐ.፳፻፲፭ ፲፯.፳፻፲፭
Cuscussera

Amb els utensilis tradicionals de la cuina amaziga que acabem de veure, quins són els que serveixen per cuinar?

- a) Tazlaft i tagín
- b) Cuscussera i tazlaft
- c) Tagín i cuscussera

Els àpats del dia

Esmorzar - ⵎⵊⵉⵏⵓ

Dinar - ⵝⵉⵏⵉⵔ - ⵎⵉⵎⵓⵙ

Berenar - ⵜⵉⵔⵉⵏⵉⵔ

Sopar - ⵝⵉⵏⵉⵔ

Cerqueu al diccionari amazic-català aliments que es poden consumir en els diferents àpats.

www.amazic.cat

ⵎⵊⵉⵏⵓ	ⵝⵉⵏⵉⵔ - ⵎⵉⵎⵓⵙ	ⵜⵉⵔⵉⵏⵉⵔ	ⵝⵉⵏⵉⵔ

Vocabulari: els aliments

•Λ •C✱Y •C•Π•Π, O•OY XH ΞΘZΘΞ†I

†•XΞ✱✱:†

•✱•ΠΞC

†•ΛHΠ•X†

†•Θ•I•†

ΞC•K•I

ΞX:CC•

Activitat: :O: ΘCC:Θ | ΞC•K•I Λ ΘCC:Θ | ΞX:CC•

ΞC•K•I

ΞX:CC•

[illegible] $\circ \parallel$

。IIIΣ

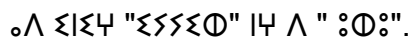

⌘⌘ ⌘.⌘ ⌘⌘⌘⌘⌘⌘ ⌘ ⌘⌘⌘.⌘ "⌘⌘⌘"

0.0 ΣΘΖΘΣ+|-。Λ

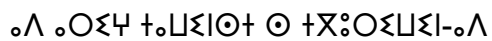
1. $\Gamma_0 \cdot XH \wedge_0 \cdot \Sigma \odot_0 \cdot \Pi_0 \cdot \mathbb{N} : \text{EO} \Sigma \odot_0 \cdot \neg \wedge ?$
2. $\Gamma_0 \cdot \circ \S \wedge \Sigma \Theta \mathbb{E}_0 \cdot | \cdot \dagger_0 \cdot \S \cdot \Pi \Upsilon \wedge \Pi \Sigma | \Sigma | \mathbb{X} \S \mathbb{X} | ?$

- $$\begin{array}{cc} \square \llcorner \llcorner \llcorner \llcorner \oplus & \square \circ \oplus \circ \\ \square \llcorner \llcorner \llcorner \llcorner \oplus & \square \circ \oplus \circ \end{array}$$

1. $\exists y \in A_0. \bigcup_{i \in I} x_i \leq \dots, \wedge \dots, \wedge \dots$.
2. $\exists y \in A_0. \bigcup_{i \in I} x_i \vdash \exists x_i. \bigcup_{i \in I} C_i.C_i \circ O \dots \times \exists x \in E.$

Pràctica oral. 0.1 0.2 0.3 0.4 0.5 0.6 0.7 0.8 0.9 1.0 1.1 1.2 1.3 1.4 1.5 1.6 1.7 1.8 1.9 2.0 2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6 2.7 2.8 2.9 3.0 3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6 3.7 3.8 3.9 4.0 4.1 4.2 4.3 4.4 4.5 4.6 4.7 4.8 4.9 5.0 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 5.6 5.7 5.8 5.9 6.0 6.1 6.2 6.3 6.4 6.5 6.6 6.7 6.8 6.9 7.0 7.1 7.2 7.3 7.4 7.5 7.6 7.7 7.8 7.9 8.0 8.1 8.2 8.3 8.4 8.5 8.6 8.7 8.8 8.9 9.0 9.1 9.2 9.3 9.4 9.5 9.6 9.7 9.8 9.9 10.0 10.1 10.2 10.3 10.4 10.5 10.6 10.7 10.8 10.9 11.0 11.1 11.2 11.3 11.4 11.5 11.6 11.7 11.8 11.9 12.0 12.1 12.2 12.3 12.4 12.5 12.6 12.7 12.8 12.9 13.0 13.1 13.2 13.3 13.4 13.5 13.6 13.7 13.8 13.9 14.0 14.1 14.2 14.3 14.4 14.5 14.6 14.7 14.8 14.9 15.0 15.1 15.2 15.3 15.4 15.5 15.6 15.7 15.8 15.9 16.0 16.1 16.2 16.3 16.4 16.5 16.6 16.7 16.8 16.9 17.0 17.1 17.2 17.3 17.4 17.5 17.6 17.7 17.8 17.9 18.0 18.1 18.2 18.3 18.4 18.5 18.6 18.7 18.8 18.9 19.0 19.1 19.2 19.3 19.4 19.5 19.6 19.7 19.8 19.9 20.0 20.1 20.2 20.3 20.4 20.5 20.6 20.7 20.8 20.9 21.0 21.1 21.2 21.3 21.4 21.5 21.6 21.7 21.8 21.9 22.0 22.1 22.2 22.3 22.4 22.5 22.6 22.7 22.8 22.9 23.0 23.1 23.2 23.3 23.4 23.5 23.6 23.7 23.8 23.9 24.0 24.1 24.2 24.3 24.4 24.5 24.6 24.7 24.8 24.9 25.0 25.1 25.2 25.3 25.4 25.5 25.6 25.7 25.8 25.9 26.0 26.1 26.2 26.3 26.4 26.5 26.6 26.7 26.8 26.9 27.0 27.1 27.2 27.3 27.4 27.5 27.6 27.7 27.8 27.9 28.0 28.1 28.2 28.3 28.4 28.5 28.6 28.7 28.8 28.9 29.0 29.1 29.2 29.3 29.4 29.5 29.6 29.7 29.8 29.9 30.0 30.1 30.2 30.3 30.4 30.5 30.6 30.7 30.8 30.9 31.0 31.1 31.2 31.3 31.4 31.5 31.6 31.7 31.8 31.9 32.0 32.1 32.2 32.3 32.4 32.5 32.6 32.7 32.8 32.9 33.0 33.1 33.2 33.3 33.4 33.5 33.6 33.7 33.8 33.9 34.0 34.1 34.2 34.3 34.4 34.5 34.6 34.7 34.8 34.9 35.0 35.1 35.2 35.3 35.4 35.5 35.6 35.7 35.8 35.9 36.0 36.1 36.2 36.3 36.4 36.5 36.6 36.7 36.8 36.9 37.0 37.1 37.2 37.3 37.4 37.5 37.6 37.7 37.8 37.9 38.0 38.1 38.2 38.3 38.4 38.5 38.6 38.7 38.8 38.9 39.0 39.1 39.2 39.3 39.4 39.5 39.6 39.7 39.8 39.9 40.0 40.1 40.2 40.3 40.4 40.5 40.6 40.7 40.8 40.9 41.0 41.1 41.2 41.3 41.4 41.5 41.6 41.7 41.8 41.9 42.0 42.1 42.2 42.3 42.4 42.5 42.6 42.7 42.8 42.9 43.0 43.1 43.2 43.3 43.4 43.5 43.6 43.7 43.8 43.9 44.0 44.1 44.2 44.3 44.4 44.5 44.6 44.7 44.8 44.9 45.0 45.1 45.2 45.3 45.4 45.5 45.6 45.7 45.8 45.9 46.0 46.1 46.2 46.3 46.4 46.5 46.6 46.7 46.8 46.9 47.0 47.1 47.2 47.3 47.4 47.5 47.6 47.7 47.8 47.9 48.0 48.1 48.2 48.3 48.4 48.5 48.6 48.7 48.8 48.9 49.0 49.1 49.2 49.3 49.4 49.5 49.6 49.7 49.8 49.9 50.0 50.1 50.2 50.3 50.4 50.5 50.6 50.7 50.8 50.9 51.0 51.1 51.2 51.3 51.4 51.5 51.6 51.7 51.8 51.9 52.0 52.1 52.2 52.3 52.4 52.5 52.6 52.7 52.8 52.9 53.0 53.1 53.2 53.3 53.4 53.5 53.6 53.7 53.8 53.9 54.0 54.1 54.2 54.3 54.4 54.5 54.6 54.7 54.8 54.9 55.0 55.1 55.2 55.3 55.4 55.5 55.6 55.7 55.8 55.9 56.0 56.1 56.2 56.3 56.4 56.5 56.6 56.7 56.8 56.9 57.0 57.1 57.2 57.3 57.4 57.5 57.6 57.7 57.8 57.9 58.0 58.1 58.2 58.3 58.4 58.5 58.6 58.7 58.8 58.9 59.0 59.1 59.2 59.3 59.4 59.5 59.6 59.7 59.8 59.9 60.0 60.1 60.2 60.3 60.4 60.5 60.6 60.7 60.8 60.9 61.0 61.1 61.2 61.3 61.4 61.5 61.6 61.7 61.8 61.9 62.0 62.1 62.2 62.3 62.4 62.5 62.6 62.7 62.8 62.9 63.0 63.1 63.2 63.3 63.4 63.5 63.6 63.7 63.8 63.9 64.0 64.1 64.2 64.3 64.4 64.5 64.6 64.7 64.8 64.9 65.0 65.1 65.2 65.3 65.4 65.5 65.6 65.7 65.8 65.9 66.0 66.1 66.2 66.3 66.4 66.5 66.6 66.7 66.8 66.9 67.0 67.1 67.2 67.3 67.4 67.5 67.6 67.7 67.8 67.9 68.0 68.1 68.2 68.3 68.4 68.5 68.6 68.7 68.8 68.9 69.0 69.1 69.2 69.3 69.4 69.5 69.6 69.7 69.8 69.9 70.0 70.1 70.2 70.3 70.4 70.5 70.6 70.7 70.8 70.9 71.0 71.1 71.2 71.3 71.4 71.5 71.6 71.7 71.8 71.9 72.0 72.1 72.2 72.3 72.4 72.5 72.6 72.7 72.8 72.9 73.0 73.1 73.2 73.3 73.4 73.5 73.6 73.7 73.8 73.9 74.0 74.1 74.2 74.3 74.4 74.5 74.6 74.7 74.8 74.9 75.0 75.1 75.2 75.3 75.4 75.5 75.6 75.7 75.8 75.9 76.0 76.1 76.2 76.3 76.4 76.5 76.6 76.7 76.8 76.9 77.0 77.1 77.2 77.3 77.4 77.5 77.6 77.7 77.8 77.9 78.0 78.1 78.2 78.3 78.4 78.5 78.6 78.7 78.8 78.9 79.0 79.1 79.2 79.3 79.4 79.5 79.6 79.7 79.8 79.9 80.0 80.1 80.2 80.3 80.4 80.5 80.6 80.7 80.8 80.9 81.0 81.1 81.2 81.3 81.4 81.5 81.6 81.7 81.8 81.9 82.0 82.1 82.2 82.3 82.4 82.5 82.6 82.7 82.8 82.9 83.0 83.1 83.2 83.3 83.4 83.5 83.6 83.7 83.8

- $\Pi_0 \Pi_1 \sqsubset \mathbb{C}^+ \circ \delta \wedge \xi \chi \Pi_0 \Pi_1 \circ \delta$!

SALUTACIONS DE CORTESIA

Nota: Els amazics sempre inicien les converses preguntant sobre l'estat de l'altre interlocutor, són frases de cortesia que difícilment es poden evitar.

Pregunta	ΞΘΖΘΞΗ
Com estàs?	Γ.ς †ΗΙΞΛ ?
Com estàs?	Γ.ΓΚ ςς †ΧΞΛ ?
Resposta	†ΞΓΟ:Ο.
Bé, gràcies a Déu!	Η.Θ.Θ, ΧΓΛ:ΗΗ.Θ !
Tot bé!	Κ:ΗΓΞ Η.Θ.Θ !
“Està bé”	†Χ. ΗΓ.Ι

“Què hi ha?” Conjuguem-ho.

Persona	Amazic
Tu (2a masc/sing.)	Η.Θ.Θ Ψ:ΟΚ ?
Tu (2a fem./sing.)	Η.Θ.Θ Ψ:ΟΓ ?
Vosaltres (2a masc./plu.)	Η.Θ.Θ Ψ:Ο:Ι ?
Vosaltres (2a fem../plu.)	Η.Θ.Θ Ψ:Ο:† ?
Ell / ella (3a masc. i fem. sing.)	Η.Θ.Θ Ψ:ΟΘ ?
Els (3a masc./plu.)	Η.Θ.Θ Ψ:ΟΘΙ ?
Elles (3a fem./plu.)	Η.Θ.Θ Ψ:ΟΘ† ?

Per parelles practiqueu la salutació i les preguntes de cortesia.

MORFOLOGIA NOMINAL: GÈNERE I NOMBRE

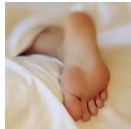
L'amazic té el gènere masculí i femení i el nombre singular i plural. En aquest apartat coneixerem com es forma el femení i el plural de forma regular.

Gènere

MASCULÍ ⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ		FEMENÍ ⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ	
ⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ -		ⵜⴰⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ -	
ⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ ⵙⴰⵎⴰⵏ		ⵜⴰⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ ⵙⴰⵎⴰⵏ	
ⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ ⵙⴰⵎⴰⵏ		ⵜⴰⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ ⵙⴰⵎⴰⵏ	
ⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ ⵙⴰⵎⴰⵏ		ⵜⴰⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ ⵙⴰⵎⴰⵏ	
ⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ ⵙⴰⵎⴰⵏ		ⵜⴰⵎⴰⵙⴽⵓⵍⵉ ⵙⴰⵎⴰⵏ	

Nombre

ፊጥፊጥነት - Diminutiu

ፊጥፊጥ		ፊጥፊጥነት	
ፊጥፊጥ		ፊጥፊጥነት	
ፊጥፊጥ		ፊጥፊጥነት	

ፊጥፊጥነት - Singular

ፊጥፊጥ		ፊጥፊጥነት	
ፊጥፊጥ		ፊጥፊጥነት	
ፊጥፊጥ		ፊጥፊጥነት	

ΣΙΞ ΤΟΠΤΕΤ Ι ΞΞΘΕΟΠΙ-ΟΛ:

Forma el femení de les següents paraules:

ΟΘΟΛΗ:

ΞΘΗΞ:

ΕΟΜΞΥ:

ΕΟΕΗ:

ΟΛΗΕ:

ΣΙΞ ΞΛΞΕΞΙΨΞΠΙ Ι ΞΞΘΕΟΠΙ-ΟΛ.

Forma el diminutiu de les següents paraules.

ΕΜΜΨ:

ΟΧΕΕ:

ΟΛΡ:

ΞΗΟ:

ΕΨΟ:

ΣΙΞ ΞΘΞΙΧΨΞΠΙ Ι ΞΞΘΕΟΠΙ-ΟΛ

Forma el singular de les següents paraules.

ΟΜΕΟ:

ΟΟΗΞΕ:

ΟΘΗΟΗ:

ΟΗΟΤΖ:

ΟΗΕΠ:

ተ.ጐዐ።ርተ.

Gramàtica - Conjugació verbal.

	፡ለር	ለለ፡ - anar	አርዝ - agradar	ተፎ - menjar
1	ገጸጸ	ለለፍሃ	አርዝሃ	ተፎፍሃ
2	ጸፍፍ / ጸርር	ተለለፍለ	ተአርዝለ	ተተፎፍለ
3	ገተ፡	ፍለለ፡	ፍአርዝ	ፍተፎ፡
3	ገተ፡ተ	ተለለ፡	ተአርዝ	ተተፎ፡
1	ገጸጸኝ / ገጸጸኝነፍ	ገለለ፡	ገአርዝ	ገተፎ፡
2	ጸኝነፍ	ተለለ፡ር	ተአርዝር	ተተፎ፡ር
2	ጸኝነፍርተፍ	ተለለ፡ርተ	ተአርዝርተ	ተተፎ፡ርተ
3	ገፍተነፍ	ለለ፡ገ	አርዝገ	ተፎ፡ገ
3	ገፍተነፍተፍ	ለለ፡ገተ	አርዝገተ	ተፎ፡ገተ

Activitat. ተፎፍለ ፡ለ ተፍፍለ

Escolta i repeteix

- ፊፍሃ ፡ተፎፍ ገ ተፍ፡ጸፍፊ -

M'agrada el menjar de Tamazirt (del poble)

- ፍ፡ዝ ሃ፡ፊፍ ሀ፡ተፎፍ ፡ዘ፡ፊ፡ፊ ሀ፡፡ ፍ፡፡፡፡፡ -

M'agrada més el menjar lleuger que el pesant

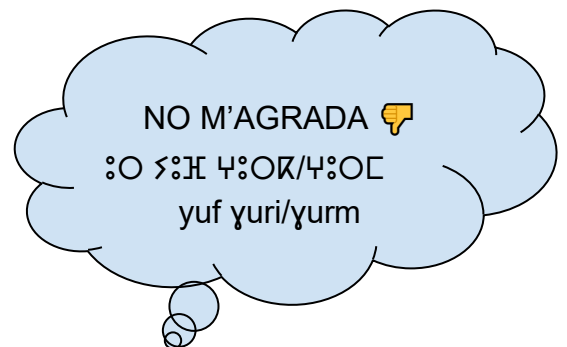
ИСА - La negació

ΣΜΣΗ	∅ ΣΜΣΗ
Σ.ΕΗ∅+	∅ Σ.ΕΗ∅+
ΣΕΕΕ∅	∅ ΣΕΕΕ∅
ΣΕΜΜΣ	∅ ΣΕΜΜΣΣ

ΣΑΗ.	∅ ΣΑΗΣ
ΣΥ∅Λ.	∅ ΣΥ∅ΛΣ
ΣΕΠ.	∅ ΣΕΠΣ
ΣΚΙ.	∅ ΣΚΙΣ

Practica: ΣΙΣ Ε. ∅ΣΑ Σ∅ΗΙ Υ∅ΟΚ /Υ∅ΟΕ :

..... Π∅+ΕΣ ∅ΕΕΕ.Ε ΠΙΙ. ΣΟΥ.Ι.

..... ΣΘΜΕ.Ι ∅ΚΘ∅Ε.

..... †ΕΜΣΙ ΣΟΛΙ.

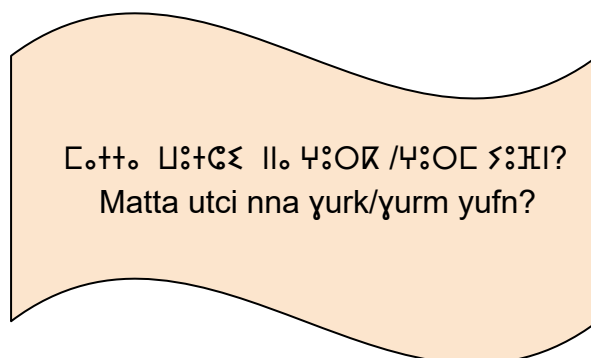
..... ∅ΧΧΧ∅.Υ ∅ΧΧΧ.Π.

..... ∅Θ.ΕΕΕ ∅Ε.Η∅.

Pregunta els teus companys quin és el menjar que més els agrada

- ⵓⵣⵓⵔ. ⵍⵓⵎⵉⵎⵓ ⵉⵎⵓⵔⵉⵔ ⵉ. ⵓⵔⵓⵏ ⵓⵔⵓⵔⵉ ⵍⵓⵎⵉⵎⵓ ⵔ ⵉⵎⵓⵔⵉⵔ.

ⵉⵔⵓⵔ. ⵉⵎⵓⵔⵉⵔ ⵉ. ⵓⵔⵓⵔⵉⵔ / ⵓⵔⵓⵔⵉⵔ ⵍⵓⵎⵉⵎⵓ?
Matta utci nna yurk/yurm yufn?

Personatge referent:

Les dones amazigues com a referents de l'art culinari amazic.

Mireu aquest vídeo i comenteu la recepta, després contesteu les preguntes.

<https://www.youtube.com/watch?v=auYsqkAyA5A>

- Quin és el plat que prepara la cuinera?
- Quins ingredients heu detectat i entès?
- Quines són les espècies que fa servir?
- Quines altres receptes tradicionals coneixeu?
- Reflexioneu sobre la importància del manteniment de les receptes tradicionals.

Activitat final. Heu de convidar els vostres amics a sopar a casa i necessiteu preparar l'àpat. Fes la recepta del menjar que cuinaràs per sopar, en amazic, i cerca els ingredients, utensilis i els verbs principals que tenen a veure amb l'elaboració culinària.

Ingredients:

Utensilis:

AUTOAVALUACIÓ			
• Sé reconèixer alguns dels plats típics amazics?			
• Soc capaç de poder preguntar sobre l'estat de l'altra persona?			
• Sé formar el femení, singular i col·lectiu d'algunes paraules?			
• Puc conjuguar algun dels verbs per expressar què m'agrada o no m'agrada alguna cosa?			

➤ Què he après?

➤ Què em falta per aprendre?

➤ Com puc millorar?